

Szabályzat a hallgatói plágiumról

Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar

Preambulum

A Karon folyó képzés célja részben az, hogy – összhangban az egyes tudományterületeken belül érvényes konvenciókkal – megismertesse a hallgatókkal kutatási eredményeik mások számára történő bemutatásának módszertanát. Az ezzel összefüggő ismeretek egy csoportja az egy adott kutatási témában született egyéb munkák írásbeli felhasználásához kapcsolódik. Emiatt szükséges kari szinten rögzíteni az ezzel kapcsolatos alapelveket.

I. A Szabályzat tárgyi hatálya

A Szabályzat tárgyi hatálya kiterjed a Karon meghirdetett kurzusokon a hallgatók által írásban – elektronikusan és nyomtatva – beadott munkákra.

II. A Szabályzat célja

A Szabályzat célja, hogy formalizált keretek között rögzítse és tudatosítsa azokat az elveket, melyek követésével világosan kezelhető a plágium problémája kari szinten. Ez annak érdekében történik, hogy az egységek hatékonyabban tudják segíteni a tudományos hivatkozási kultúra és konvenciók elsajátítását és alkalmazását az érintett hallgatók körében. A Szabályzat egyben megfogalmazza a tudományos hivatkozással kapcsolatos elvárások teljesítésének elmaradásából fakadó következményeket.

III. A plágium fogalma

Plágiumként értelmezendő az az eset, amikor a hallgató úgy használja fel mások szellemi termékét, hogy nem ismeri el, nem jelöli meg annak eredeti forrását. Akár tudatosan, akár nem tudatosan teszi ezt, valójában saját szellemi teljesítményeként tünteti fel mások eredményét, azaz más személy szellemi tulajdonával él vissza.

Ennek értelmében a plágium esetei:

- szó szerinti idézet esetén a szerző nem jelöli meg annak forrását, és nem használ idézőjelet
- szövegrészlet parafrázálása, azaz a szerző saját szavaival átfogalmazott, nem szó szerinti átvétele esetén hiányzik a hivatkozás annak forrására;
- statisztikai adat vagy ábra, illetve illusztráció átvétele esetén nincs hivatkozás annak forrására.

Amennyiben szó szerinti idézet esetében a szerző hivatkozik annak forrására, de elmaradnak az idézőjelek, illetve szó szerinti idézet esetében hiányzik a hivatkozás, de vannak idézőjelek, nem beszélhetünk plágiumról, csak hivatkozási anomáliáról, melynek kezeléséről az adott egység szabályozó dokumentuma útján gondoskodhat.

IV. A plágium szankcionálása

A Kar a plágium minden formáját elítéli, szankcionálja, függetlenül annak súlyosságától, és azt a következő módon bünteti:

Szemináriumi dolgozat esetében a kari Tanulmányi Ügyrend alább rendelkezése veendő figyelembe:

„- Amennyiben a plágium vétsége minden vitán felül megállapítható, az írásmű elégtelen értékelést kap, mely szemináriumi érdemjegy ugyanabban a félévben nem javítható, a javításra csakis az illető kurzus újbóli felvételével van mód.

- Ismételt plágium esetén az elégtelen értékelés és a kurzus újrafelvételi kötelezettség mellett a dékán fegyelmi eljárást rendelhet el.”

(Tanulmányi Ügyrend kiegészítése az SZTE TVSZ 8. fejezetéhez, 3. pont)

Szakedolgozat esetében a kari Tanulmányi ügyrend alábbi rendelkezése veendő figyelembe:

„A hallgató köteles szakedolgozatához – abba belekötetve – csatolni azon nyilatkozatát, miszerint fegyelmi felelőssége tudatában kijelenti, hogy a szakedolgozat saját munkája. Ha ennek ellenkezője bizonyosodik be, a hallgató munkája elégtelenre értékelendő, s ellene fegyelmi eljárás kezdeményezhető.” (Tanulmányi Ügyrend kiegészítése az SZTE TVSZ 18. fejezetéhez, 1. pont)

V. Eljárási rend

A plágium tényének megállapítása szeminárium esetén a kurzusért felelős oktató feladata, míg szakedolgozat esetén a témavezető, illetve az opponens, véleményeltérés esetén pedig a harmadik bíráló jogosult annak megállapítására.

A plágium megállapításáról a hallgató értesítése történhet:

- hivatalos postai küldemény útján;

- a hallgató által az ETR számára megadott elektronikus levelezési címre az oktató vagy az érintett tanszék által küldött elektronikus levél útján.

Mind a szemináriumi, mind a szakedolgozatokra nézve igaz, hogy ha az érintett hallgató nem ért egyet a plágium tényének megállapításával, legkésőbb az intézkedésről való értesítést követő harmadik munkanap végéig – a saját állításait alátámasztó esetleges bizonyítékok egyidejű benyújtásával – jogorvoslati kérelemmel élhet az adott tanszék vezetőjéhez címezve, aki egy háromtagú ad hoc bizottságot nevez ki a kérelem elbírálására. A tanszékvezető érintettsége esetén az illetékes felettes szervezeti egység vezetője jogosult a bizottságot kijelölni. Az ad hoc bizottság öt munkanapon belül köteles döntést hozni.

Bizottsági elutasítás esetén a hallgató az oktatási dékánhelyetteshez nyújthat be írásos fellebbezést, aki másodfokon nyolc napon belül köteles azt elbírálni. A másodfokú határozat jogerős, kivéve ha a szakedolgozat plagizálása, vagy ismételt szemináriumi dolgozat plagizálás miatt a dékán fegyelmi eljárást rendel el.

Az a végzős hallgató, aki ellen plágium-, illetve fegyelmi eljárás indult, az eljárás lezárultáig nem záróvizsgázhat. Amennyiben az eljárás során a plágium nem nyer bizonyítást, akkor az oktatási dékánhelyettes engedélyezi a záróvizsga soron kívüli letételét.

VI. A plágium elkerülése

A korrekt hivatkozás és a plágium elkerülése érdekében a Kar által meghirdetett kurzusokon született írásbeli munkák esetében mindenkor be kell tartani a szakirodalmi hivatkozás alapelveit, melyek a következők:

a) az adott szakterület által elfogadott hivatkozási konvenciók figyelembe vételével írásművében a hallgatónak jeleznie kell, amennyiben más szerzőtől vesz át bármilyen gondolatot, elméletet, véleményt, érvet akár annak bemutatása, ismertetése, vagy egyéb módon történő felhasználása céljából;

b) a hivatkozás szükséges szó szerinti idézet vagy parafrázált szövegrészlet esetében is;

c) a hivatkozás elengedhetetlen akkor is, ha valamely statisztikai adatot vagy ábrát, illusztrációt használ fel a szerző más forrásból;

d) a felhasznált műveket nem elég az irodalomjegyzékben feltüntetni, a szövegen belül is pontosan tudatni kell az olvasóval, hogy az idézetek, illetve átfogalmazott gondolatmenetek honnan származnak, azaz teljes megfelelésnek kell lenni a szövegben hivatkozott és a bibliográfiában felsorolt források között.

VII. Záró rendelkezések

Amennyiben az egyes egységek (tanszékek, intézetek) a VI. pontban foglaltakon túl további követelményeket támasztanak, úgy kötelesek a jelen szabályzatban foglalt alapelveknek megfelelő, a tudományos hivatkozás módszerével kapcsolatos elvárásait tartalmazó mellékleteiket hozzáférhetővé tenni a kurzusaikat felvevő hallgatók számára, illetve azokat eljuttatni a Kar Tanulmányi Osztályára a Szabályzat hatálybalépését követő egy hónapon belül. A mellékleteknek tartalmazniuk kell a jelen szabályzatot, valamint az annak szellemének megfelelő, a hallgatók számára is világosan követhető, az adott tudományos célnyelven előállított példákat és egyéb részleteket.

A szakdolgozat beadott formájában a hallgató szellemi tulajdona, ezért annak további felhasználásáról a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény rendelkezik. Amennyiben a hallgató bárminemű visszaélést észlel szakdolgozatának vagy egyéb szellemi termékének (írásmű, fordítás, statisztikai adat, ábra stb.), mint saját szellemi tulajdonának a felhasználásával kapcsolatban, azt jelezheti a dékáni vezetésnek.

A Szabályzatot a Kari Tanács 2008. 06. 12-ei ülésén a 64/2008. sz. határozatával elfogadta. A Szabályzat 2008. 09. 01-jén lép hatályba. Ezt megelőzően legalább 30 nappal felkerül a Kar honlapjára.

Szeged, 2008. 06. 30.

Dr. Almási Tibor
dékán